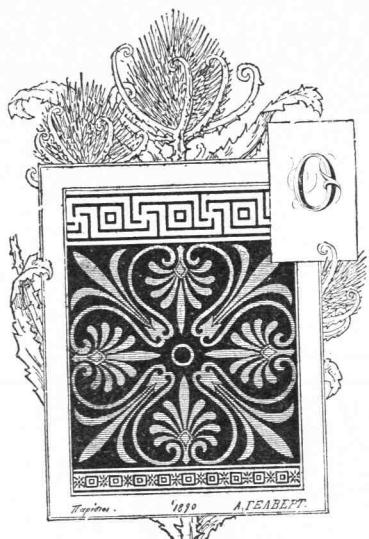

ΣΕΛΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΤΟΥ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ΣΤΡΑΤΕΙΑ ΕΠΙ ΦΟΙΝΙΚΗΝ

Αλέξανδρος στρατεύων ἐπὶ τὴν Ἀσίαν δὲν ἥδυνθη νὰ συγκεντρώσῃ πλείσνα τῶν ἔκατὸν ἔξηκοντα πολεμικῶν σκαφῶν. Αὐτοὶ αἱ Ἀθῆναι δὲν κατώρθωσαν νὰ δώσωσι περισσότερας τῶν εἴκοσι τριήρεων (334 π. Χ.). Ο στόλος οὗτος συγκεντρωθεὶς ἐν τῷ Στρυμονικῷ κόλπῳ καὶ τῇ Κερκινίτιδι λίμνη ἔπλευσε παραχολουθῶν τὸν στρατὸν βαίνοντα παρὰ τὴν θρακικὴν ἀκτὴν· φθάσας δὲ εἰς Ἐλλήσποντον μετεβίβασε τὸν βασιλέα μετὰ τῶν ταγμάτων του ἐπὶ τῆς ἀσιατικῆς σχθης. Πλεύσας κατόπιν μέχρι Μιλήτου κατέλαβε τὸν λιμένα αὐτῆς πρὶν προφθάσῃ νὰ ἐπέλθῃ ὁ περσικὸς στόλος. Οὗτος ἦτο κατὰ πολὺν ἵσχυρότερος, συγκείμενος ἐκ τετρακοσίων φοινικικῶν καὶ κυπραϊκῶν τριήρεων, διώκει δὲ αὐτὸν Μέμνων ὁ Ρόδιος ἀνὴρ δεξιώτατος, διστις ἐπέμενε παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν, διπλῶς δὲ πόλεμος μετενεγκέθη διὰ θαλάσσης εἰς τὰ ἐντεῦθεν τοῦ Αἰγαίου, εἰς τὴν Ἐλλάδα. Ο ναυάρχος τῶν Μακεδόνων Νικάνωρ ἀποφεύγων τὴν ἐκ παρατάξεως μάχην, κατώρθωσεν ἐν τούτοις νὰ ἐμποδίσῃ τὸν εἰς τὸν λιμένα εἰσπλούντον περσικοῦ στόλου καὶ οὕτως ἡ Μιλήτος ἀπὸ ξηρᾶς καὶ θαλάσσης πολιορκουμένη ἔπεισε μετὰ μικρόν. Τὴν τύχην τῆς Μιλήτου ὑπέστη κατόπιν καὶ ἡ Ἀλικαρνασσός, ἀλλ᾽ ἐνταῦθα οὐδὲν κατώρθωσεν δὲ Ἑλληνικὸς στόλος, ἐγκαίρως καταπλεύσαντος τοῦ Μέμνονος, διστις μετά τινα χρόνον καταλαβὼν τὴν Χίον καὶ τὴν Λέσβον ἐκράτει τοῦ Αἰγαίου ἀπειλῶν τὴν Μακεδονίαν καὶ ἐν γένει τὴν Ἐλλάδα. Ο Ἀλέξανδρος διπλῶς ματαιώσῃ τὸν ἀντιπερισπασμὸν τοῦτον ἀπεράσισε καταλαμβάνων πάντα τὰ παράλια τῆς Ἀσίας μέχρις Αἰγύπτου νὰ καταστήσῃ ἀδύνατον τὴν ὑπαρξίαν τοῦ περσικοῦ στόλου, ἀποκόπτων αὐτὸν τῆς βάσεώς του. Εἰς τοῦτο ἥδυνατο πρὸ παντὸς νὰ συντελέσῃ ἡ κατάληψις τῶν μεγάλων ναυσταθμῶν τῆς Φοινίκης, ἥτις παρεῖχε τοὺς ἵσχυρούς στόλους

της εἰς τὸν πέρσην βασιλέα. Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ μὲν ἐλληνικὸς στόλος, μὴ δυνάμενος ν' ἀντιπαραταχθῆ κατὰ τοῦ περσικοῦ, κατενέμετο εἰς μικράς τινας μοίρας χρησίμους πρὸς μεταφορὰν ἐφοδίων καὶ στρατευμάτων, δὲ τις περσικὸς ἐστερεῖτο τοῦ ναυάρχου του Μέμνονος, ἀπεβιώσαντος καὶ ἀντικατασταθέντος ὑπὸ τοῦ Αὐτοφραδάτου.

Συντρίψας ἐν Ἰσσῷ τὸν Δαρεῖον, ὁ Ἀλέξανδρος ἀντὶ νὰ ἔξακολουθήσῃ καταδιώκων αὐτὸν κατὰ κράτος ἐτράπη ἀπροσδοκήτως πρὸς τὴν φοινικὴν παραλίαν, ἡς αἱ σπουδαιόταται ναυτικαὶ πολιτεῖαι ἦσαν ἡ Ἀραδος, ἡ Βίθλος, ἡ Σιδῶν καὶ ἡ Τύρος. Οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν, ἐπόμενοι τῷ παραδείγματι τῶν ἡγεμόνων τῆς Κύπρου, συνέπλεον ἐν τῷ Αἰγαίῳ καὶ συνεμάχουν μετὰ τοῦ ὑπὸ τὸν Αὐτοφραδάτην στόλου ἦ μᾶλλον αὐτοὶ κυρίως τὸν ἀπετέλουν, καταλαπόντες τὴν κυβέρνησιν τῶν πολιτειῶν τῶν εἰς ἀνθηγεμόνας. Πρῶτος δὲ Στράτων, ἀντιθεσιλεὺς τῆς Ἀράδου, ὑποτάσσεται εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, παραδίδων συγχρόνως καὶ δσα πλοῖα δὲ Αὐτοφραδάτης εἶχεν ἀποστείλη ὅπως διαχειμάσσωσιν ἢ ἐπισκευασθῶσιν εἰς τοὺς λιμένας του. Τοῦτον μετ' ὀλίγον μιμοῦνται καὶ οἱ ἀνθηγεμόνες τῆς Βίθλου καὶ τῆς Σιδῶνος. Ἀκολουθῶν συνεχῶς τὴν ἀκτὴν δὲ τοῦ Ἀλέξανδρος Βίθλου καὶ τῆς Σιδῶνος. Ἀκολουθῶν συνεχῶς τὴν ἀκτὴν δὲ τοῦ Ἀλέξανδρος Βίθλου καὶ τῆς Σιδῶνος. Ὁ Τύροις λέγουσι μὲν δτι ὑποτάσσοθάνει ἐνώπιον τῆς Τύρου (332 π. Χ.). Οἱ Τύροις λέγουσι μὲν δτι ὑποτάσσονται εἰς αὐτὸν δὲν συνανιοῦσιν ὅμως εἰς τὴν εἰσόδου τῶν Μακεδόνων εἰς τὴν πόλιν. Ὁ Ἀλέξανδρος συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς, τοὺς ταξιάρχας καὶ τοὺς ἱλάρχους λέγει αὐτοῖς « Συστρατιῶται, δὲν δυνάμεθα νὰ στρατεύσωμεν εἰς Αἴγυπτον, ἐφ' ὅσον δὲ πολέμιος κρατεῖ τῆς θαλάσσης, οὔτε νὰ καταδιώξωμεν τὸν Δαρεῖον, ἐφ' ὅσον δὲν κρατοῦμεν τῆς Τύρου, ἐφ' ὅσον οἱ Πέρσαι εἶναι κύριοι τῆς Κύπρου καὶ τῆς Αἴγυπτου. » Πολλὰ ἄλλα, πρὸ παντὸς δὲ τὴν ἐν Ἑλλάδι κατάστασιν τῶν πραγμάτων, λαμβάνων ὑπὸ δψιν φοβοῦμαι μήπως δὲ πολέμιος ἀνακτῶν τὰς μάκρις, διότι δὲν εἶναι διὰ στόλου κραταιοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν μάκρι μον εἰς τὰς ἡμῶν διακόντων τὸν Δαρεῖον, μεταφέρῃ τὸν πόλεμον εἰς τὰς ἡμῶν διὰ στόλου κραταιοῦ, καθ' ἣν στιγμὴν μάκρι λισταὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι εἶναι κεκηρυγμένοι ἡμῶν ἔχθροι, ἡ δὲ πίστις τῶν Ἀθηναίων εἶναι τὸ ἔργον μᾶλλον τοῦ φόβου ἢ τῆς ἀφοσιώσεως. Ἡ ἀλωσίς ὅμως τῆς Τύρου καὶ πάσης τῆς Φοινίκης ἡ κατάκτησις ἀποσπῶσα ἀπὸ τῶν Περσῶν τὸ φοινικὸν ναυτικόν, τὸ παραδίδει εἰς τὴν ἡμᾶς διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποθέσῃ τις δτι οἱ φοινικες ναυτικοὶ βλέποντες ἡμᾶς ἐντὸς τῶν τείχων των θὰ ἔξακολουθήσωσι νὰ ὑπηρετῶσι καθ' ἡμῶν ξένα συμφέροντα. Ἡ Κύπρος θέλει κατόπιν ἢ ἐνώθη μεθ' ἡμῶν ἢ εὐχερέστατα καταβληθῆ. Οὕτω τὸν μὲν στόλον τῶν Φοινίκων ἐνοῦντες μετὰ τοῦ ναυτικοῦ ἡμῶν, τὴν δὲ Κύπρον ὑποτάσσοντες τες ἔχομεν τὸ κράτος τῆς θαλάσσης, προσβάλλομεν δὲ εὐχερῶς καὶ τὴν Αἴγυπτον. Τῶν κρατῶν δὲ τούτων νικηταί, εὑμεθικοὶ ησυχοὶ καὶ περὶ τῶν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν προγονάτων. Ἀποκόπτοντες οὕτω τοὺς Πέρσας τῆς θαλάσσης, βαδίζομεν κατόπιν κατὰ τῆς Βαθυλῶν μετὰ μείζονος αἰγαλητού στρατείας. Ιδού λοιπὸν δὲ λόγος τῆς ἐπὶ Φοινίκην ἀπροσδόκητου στρατείας, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκτιθέμενος.

Ἡ Τύρος ἔκειτο ἐπὶ νησίδος περιβαλλομένης ὑπὸ τείχους καὶ ὀκτακό-

σια μέτρα ἀπεγκύσης τῆς ἔνοντι στερεᾶς, εἶχε δὲ φρουρὰν 30,000 ἄνδρων. Αἱ γυναικεῖς, τὰ παιδία καὶ οἱ γέροντες μετηνέγθησαν εἰς Καρχηδόνα. Ὁ Ἀλεξανδρὸς ἐπεχείρησε διὰ χιλιάδων ἐργατῶν νὰ χώσῃ τὸν μεταξὺ Τύρου καὶ ἔηρας πορθμόν. Τὰ δέματα καὶ δεινὴ τρικυμία ἐσάρωσαν τὸ ἔργον. Τότε οἱ "Ἐλληνες τὸ ἐπανήρχισαν συνέχοντες αὐτὸ διὰ κολοσσιαίων πυρσάλων οὓς ἐνέπηγον ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐν τῷ πυθμένι, ὅστις πρὸς μὲν τὸ μέρος τῆς ἔηρας εἶναι μεστὸς λίνος καὶ ἀβύθης, πρὸς δὲ τὴν Τύρον ἔχει βάθος μόλις ὑπερβαίνον τὸ πέντε μέτρα. Ἐφ' ὅσον ἡ ἐπροεχόρων πρὸς τὴν πόλιν ἐπειδὴ οἱ ἐπὶ τῆς ἀκτῆς στρατιῶται δὲν ἥδυναντο νὰ ὑπερασπίζωσι κατὰ τῶν Τυρίων τοὺς ἐπὶ τοῦ χώματος ἐργάτας, κατεσκεύασαν δύο ξυλίνους πύργους ἐπὶ τῆς ἀκρας αὐτοῦ ὧπλισμένους δι'. Ὁξυβελῶν καταπελτῶν, κεκαλυμμένους δὲ διὰ δερμάτων νωπῶν, ὅπως προφυλάττωνται ἀπὸ τῶν ἐμπρηστηρίων βλημάτων, καὶ ἔταξαν ἐπὶ αὐτῶν στρατιώτας, ὅπως ἀπομακρύνωσι διὰ τεξσυμάτων τὰ πλοῖα τῶν Τυρίων. Οἱ Τύριοι τότε παρεσκεύασαν μέγα πυρπολικόν, μεταβαλόντες εἰς τοισῦτον ἵππαγωγὸν πλοῖον. Ἐπλήρωσαν αὐτὸ διὰ κληματίδων καὶ ἀλλων εὐφλέκτων ὄλων, προσβαλόντες δὲ δύο δοκούς κατὰ πρόφραν ἐπιθέτουσι θωράκια μεστὰ δεσμιδῶν κλάδων περικεχυμένων διὰ θείου, ῥητίνης καὶ τῶν τοισύτων, εἰς τὰ ἀκρα δὲ κεραῖῶν ἀπὸ τῶν δοκῶν ἔξαρτωμένων ἀναρτῶσι λέβητας πλήρεις εὐφλέκτου ῥευστοῦ. Μετενεγκέντος εἴτα δόκου τοῦ ἔρματος πρὸς τὴν πρόμυνην, ὑψώθη μετέωρος ἢ πρόφρα τοῦ πυρπολικοῦ, ὅπερ προσδεθὲν μεταξὺ δύο τριήρεων ἥχητη πρὸς τὸ πρόσχωμα. Οἱ πυρποληταὶ θέσαντες τὸ πῦρ πηδῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ σώζονται ὑπὸ τῶν παρακολουθούντων ἐφολκίων, ἐνῷ παραμεγέθεις γλῶσσαι πυρὸς πειριβάλλουσι τοὺς πύργους, αἱ δὲ δοκοὶ καεῖσκαι πρὸς τὴν βάσιν καταπίπτουσιν ἐπὶ αὐτῶν περιλούσοντες τὰ πάντα διὰ τῶν ἐμπρηστικῶν ὄλων. Ὁ στόλος τῆς Τύρου κατερρυπλακτῶν ἐκπλέει τοῦ λιμένος, κυκλοῖ τὸ χώμα, αἱ λέμβοι πλητυάζουσιν αὐτό, ἀνατρέπουσι τὰ ἔργα τοῦ πολεμίου, καίσουσι τὰς μηχανὰς καὶ κατεδαφίζουσι τὰ προσπιστήρια ἀτινα ἐπὶ αὐτοῦ εἴχον οἰκοδομήση οἱ Μακεδόνες.

Ο Ἀλεξανδρὸς βλέπων ὅτι πόλις θαλασσινὴ δὲν κυριεύεται ἀνεν ναυτικοῦ μεταβαλνει εἰς Σιδῶνα, ἐπτὰ λεύγας, εἴκοσι δηλαδὴ ναυτικὰ μίλια ἀπέγουσαν τῆς Τύρου, ὅπως διὰ παντὸς τρόπου συγκεντρώσῃ μέγαν στόλον, ἐνῷ οἱ μηχανικοὶ διατάσσονται νὰ ἐπαναλαβωσι τὰ ἔργα τῆς προκυμαίας ἀπ' αὐτῆς τῆς βάσεως της, νὰ τὴν κατασκευάσωσι δὲ πλατυτέρων ὅπως φέρη πλείσιον πύργους.

Μετὰ τὴν ἐν Ἰστρῷ μάχην ἀμέσως καταλιπόντες τὸν στόλον τοῦ Αύτοφραδάτου οἱ ἡγεμόνες τῆς Βύθου καὶ τῆς Ἀράδου προθύμως νῦν προσέρχονται ὑπὸ τὴν σημαίνη τοῦ Ἀλεξανδροῦ, τούτους δὲ παρακολουθοῦσιν οἱ ἡγεμόνες τῆς Κύπρου. Διακόσια πλοῖα συναθροίζονται ἐντὸς βραχέος. Εἰς ταῦτα δὲ προστιθενται οἱ νῆες τῆς Ρόδου καὶ ἀλλαι ἐκ Λιγύνιας καὶ ἀλλων παραλίων χωρῶν. Τέσσαρες δὲ χιλιάδες δηλιτῶν ἐπικαίρως ἀφικόμενοι ἐκ Πελοποννήσου ἀποτελοῦσι τὰ καταλληλα διὰ τὸν στόλον τοῦτον ἀγήματα ἐμβολιῶν. Ἐνῷ οὕτω λοιπὸν συνιστάται δ

έλληνικός στόλος, χρισματίθεται τελείως διπερικός έγκαταλιπόντος τὸν Αὔτοφροδάτην καὶ τὸ Αἴγατον καὶ αὐτοῦ τοῦ βχσιλέως τῆς Τύρου Ἀζελ-
μίκου. Οἱ Ἀζέλμικοι δῆμοι δὲν ἔρχεται νὰ ὑποταγῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν
Ἀλέξανδρον. Πλησίστοις εἰσπλεύσας εἰς Τύρον δίδει νέκνιν ὕθησιν εἰς τὰ
ἔργα τῆς ἀμύνης, νέον θάρρος εἰς τοὺς πολιορκούμενους. Οἱ Ἀλέξανδροις
ἐν τούτοις ἀνάγεται ἐκ τῆς Σιδῶνος, παρευθὺς σημαίνων τὴν ἐπὶ μάχῃ
ταξίν. Αὐτὸς εὗτος τάσσεται ἐν τῇ δέξιᾳ πτέρυγι μετὰ τῶν βχσιλέων
τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Κύπρου, ἐκτὸς ἐνὸς τοῦ Πνυταγόρα όστις μετὰ
τοῦ Κρατεροῦ ἀναλαμβάνει τὴν δισκησιν τοῦ ἀριστεροῦ. Οἱ Τύριοι ἐκ-
πλεύσαντες τῶν λιμένων τῶν παρατάσσονται πρὸ αὐτῶν ἀναμένοντες
τὸν ἔλληνικὸν στόλον. Οἱ Ἀλέξανδροις ἀνακόπτων τὸν δρόμον του ση-
μαίνει ἀκριβῆ διευθέτησιν τῆς παρατάξεως, σκοπεῖ δὲ νὰ μὴ πολεμήσῃ
διὰ τοῦ ἐμβόλου, ἀλλὰ δι' ἐμβολῆς εἰς τὸ ἔχθρικὸν κατάστρωμα, φεύ-
μενος τὴν περὶ τοὺς χειρισμοὺς δεξιότητα τῶν Τυρίων. Τὸ μέτωπον
τῆς ἔλληνικῆς παρατάξεως ζυγεῖται, αἱρεται ἡ ἀσπίς, καὶ ὡς ἵπταμε-
ναι αἱ τριήρεις πλέουσι κατὰ τῶν Τυρίων. Διασπασθέντες εὗτοι εἰσρέου-
σιν ὡς χείμαρρος ἐντὸς τῶν λιμένων τῶν ταχέως δῆμος ἀναστρέψαντες
παρατάσσουσι πυκνὴν καὶ ἀπροσμάχητον ἐμβόλων σειρὰν ἐν ταῖς εἰσό-
δοις αὐτῶν.

Οἱ λιμένες οὗτοι τῆς Τύρου ἦσαν δύο, διέσωτερικὸς λεγόμενος, βλέπων
πρὸς τὴν Σιδῶνα καὶ διαγυπτιακὸς ἐστραχυμένος πρὸς τὴν Αἴγυπτον.
Οἱ Ἀλέξανδροις ἀναγκαζέται νὰ σταματήσῃ πρὸ τῶν λιμένων τούτων
μὴ προφθάσας νὰ καταποντίσῃ ἢ μόνον τρία τυριακὰ σκάφη, μετὰ δὲ
τὴν μάχην καταπλέει καὶ ἀγκυροβολεῖ πρὸς τὸ χῶμα ὅπερ ἥδη πλησιά-
ζει νὰ ἐγγίσῃ τὴν Τύρον. Δύο μοῖραι ἐν τούτοις ἐπιτηροῦσιν ἀγρύπνιων
τοὺς λιμένας, ἐνῷ ἀλληλομαχίᾳ δεινὴ καθ' ἐκάστην διεξάγεται διὰ τῶν
μηχανῶν ἀπὸ τε τοῦ χώματος καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους, τοῦ τείχους τῆς
Τύρου τοῦ πεντήκοντα μέτρα ύψηλοῦ. 'Αλλ', ἐπειδὴ δὲν ἥρκουν αἱ ἐπὶ
τῆς προκυμαίας μηχαναὶ ἐστησαν τοιαύτας ἐπὶ μεταγωγικῶν πλοίων
καὶ ἐπὶ βραδυπόρων ἔτι τριήρεων. Ή προσέγγισις δῆμος τῶν σκαφῶν
τούτων καθίσταται ἀδύνατος ἔνεκκα τῶν βράχων οὓς αἱ Τύριοι κατακυ-
λίουσιν ἐκ τοῦ τείχους εἰς τὴν θάλασσαν καὶ φράττουσι τὸν δρόμον εἰς
αὐτά. Οἱ 'Ελληνες τότε ἐπιχειροῦσι ν' ἀποκαθάρωσι τὸν βυθὸν ἐκ τῶν
ἐμποδίων τούτων καὶ τὰ ἔρετικὰ ἔξαντλουνται σύροντα τοὺς πελωρίους
τούτους ὅγκους. 'Αλλ' αἱ πολιορκούμενοι ἐπινιοῦσι καὶ ἀλλαξ μεθόδους
ἀμύνης. Καλύπτουσι πληθὺν ἐφολκίων δι' εἶδους τινος ἐπικλινοῦς ἐκ-
τέρωθεν στέγης καὶ οὕτω προσφυλαττόμενοι ἀπὸ τῶν ἐκηβόλων πίπτουσιν
αἰφνιδίως ἐπὶ τῶν κάλων καὶ πρυμνησίων τῶν πλωτῶν πολιορκητικῶν
μηχανημάτων τῶν 'Ελλήνων καὶ διὰ δρεπάνων ἀποκόπτουσιν αὐτά. Οἱ
Ἀλέξανδροις τάσσει πρὸ αὐτῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἐστεγχυμένων ἐφολ-
κίων ταχείας τρικοντάρους ἐπίσης ἐστεγχυμένας. Οἱ Τύριοι αἱ μὴ ἀπο-
κάμνοντες στέλλουσι δύτας πρὸς ἀποκοπὴν τῶν ἀγκυρῶν καὶ αἱ 'Ελληνες
ἀντικαθιστῶσι τὰ σχοινία δι' ἀλύσεων. Τὰ πολιορκητικὰ ἔργα διεξά-
γονται μετὰ αὐξούσης δραστηριότητος. Οἱ πολιορκούμενοι ἐν ἀπογνώσει

ἐπιχειροῦσιν ἔξοδον ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ λιμένος. Ἀναπετάσσαντες τὰ ἴστια πρὸ τῶν τριήρεων, ἵνα ἀποκρύψωσι τὴν ἐπιβίθηκσιν, ἀναμένουσι τὴν ὥραν τοῦ γεύματος ὅπως δώσωσι τὸ σημεῖον τῆς προσβολῆς, ἐφ' ἣ οἱ Τύριοι εἶχον παρασκευάση τὸ ἄριστον μέρος τοῦ στόλου των, τρεῖς πεντήρεις, τρεῖς τετρήρεις καὶ ἐπτάτη τριήρεις. Τὰ ἑρετικὰ ἐλαύνουσιν ἀθηρύβως καὶ οἱ νῆσοι ἔξολισθινούσιν ἡσύχως τοῦ λιμένος. Ἐξαίρηνται πάντες οἱ ἑρέται ἐγείρονται ἀναβοῶντες καὶ ἐλκουσι μεθ' ὅρμης τὰς κώπας λυγίζουσας ὑπὸ τοὺς γευρῶντες βραχίονάς των. Τὰ σκάφη ἴπτανται ἐπὶ τῶν ὑδάτων καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ ἀποκλεισμοῦ κυπριακὴ μοῖρα καταλαμβάνεται ἔξι ἀπρόσπτου. Ἡ ναυαρχίς τοῦ βασιλέως Πνυταγόρα καταποντίζεται, τὰ δὲ λοιπὰ τῶν πλοίων ἔξωθενται πρὸς τὴν ἀκτήν. Ἀντιληφθεὶς τῶν συμβινόντων δὲ Ἀλέξανδρος τρέχει εἰς τὸν στόλον, ἐκπέμπει ἀμέσως ὅσα δύναται πλεῖα εἰς τὸν αἰγανπτιακὸν λιμένα ὅπως προλαβῇ πᾶσαν ἔξι αὐτῷ ἀπόπειραν ἔκπλου τοῦ τυριακοῦ στόλου, ἀσφαλίσας δὲ τοῦτο τὰ νωτα του ὅρμη ἀκάθεκτος εἰς τὸν τόπον τῆς συμπλοκῆς. Οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν παρακολουθοῦσι μετ' ἀγωνίας τὸ κίνημα τὸ ὅποιον οἱ μαχόμενοι ώς ἐκ τῆς θέσεως τῆς συμπλοκῆς δὲν δύνανται να ἀντιληφθῶσιν. Μετ' ὅλιγον τὸ ζήθος τοῦ φοινικοῦ ναυτικοῦ προσβληθὲν ἐκ τῶν ὅπισθεν συντρίβεται, ἐλαγίστων συκφῶν διαφυγόντων. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης οἱ Ἑλληνες ἐγένοντο καὶ πάλιν οἱ πραγματικοὶ κυρίαρχοι τῆς θαλάσσης. Ἡ Τύρος δὲν ἔχει πλέον ἢ ὅλιγας ἡμέρας ὑπάρχειν. Ἐκ τοῦ προσγώματος, ἐκ τῶν τριήρεων ἀνὰ δύο συνδεθείσῶν, οἱ κριτὶ καὶ αἱ ἄλλαι πολεμικαὶ μηχαναὶ κρούουσι μετὰ μανίας τὸ τείχος. Μετὰ διπλῆν ἀπόπειραν οἱ Μακεδόνες ἀναβαίνοντες τὸ διανοιγθὲν ὅργυμα ἐνῷ διστόλος διασπάσας τὰ πρὸ τῶν λιμένων φράγματα εἰσέρχεται εἰς αὐτούς. Πρῶτος δὲ Ἀδρητὸς διδηγῶν τοὺς ὑπασπιστὰς εἰσβάλλει εἰς τὴν πόλιν πλὴν τραυματίζεται καὶ πιπτεῖ πιεζόμενος πανταχόθεν ὑπὸ τῶν πολιορκουμένων. Ὁρμη τότε αὐτὸς δὲ Ἀλέξανδρος ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἑταίρων. Μετὰ λυσσώδη μάχην οἱ Τύριοι ἐνδίδουσιν, ἑταῖροι δὲ καὶ ὑπασπισταὶ χύνονται ώς στροβίλος εἰς τὰς δύο τῆς πόλεως, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τῶν λοιπῶν στρατευμάτων καὶ διὰ τῆς τελευταίας σίκιας τὴν κατάληψιν μαχόμενοι ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καθ' ἣν ὀκτακισχίλιοι Τύριοι ἀπωλέσθησαν, τριακοντακισχίλιοι δὲ μετὰ τοῦ Ἀζελαικοῦ ἀπήγθησαν αἰγαλώτοι. Οὕτως ἔληξεν ἡ ἐπτάμηνον διαρκέσασα πολιορκία αὔτη, δι' ἣς τελείως κατελύθη τὸ ναυτικὸν τῶν Περσῶν κράτος, δευτέραν ταύτην φοράν ύπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Κ. Ν. ΡΑΔΟΣ

Καθηγητής τῆς Ναυτικῆς Ἰστορίας ἐν τῇ Ναυτικῇ
τὸν λοκίουν Δχοῦ.

